

ACC. N:R M. 9753: 1-4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av Herman Nilsson
Härad: V. Göinge Adress: Stallena bot 231, Hässelholm
Socken: Stoby Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1945 Född år 1877 i Skärkinds förs.

Kryddat brännvin.

2-1-4.

L.u.F. 50.

L. U. F. 50.

Hyddat Brännvin,

Hummin lades på brännvin, att förbättra smaken till dessert
s. k. matbrännvin. Odestilerat brännvin råbsörvin som de fick
direkt från brännerierna, bönderna som varo delägare i bränne-
rierna fick vissa kvantum brännvin till julen. Tvåhundra
femtio titer kunde en av delägarna köpa sen delades de mellan
varandra, det var sena spiriten 96 = procent och sedan späddes
var och en efter behag. Sådant råbsörvin hade drambsmak
späddes drambbrännvin eller "Stångjärn". För att sena
smaken köptes destiler droppar från apoteket, och öste några
droppar på en liter utspädd drambspirite. Så gav det en senande
smak. Men råspirite som stod på ekkärl en tid fick en
gul vacker färg, och drambsmaken gick till en del bort.

Det brännvin som nyttjades i vardagslag var gammalt utspädd.
På en bondgård i Bainingstou spädde bonden ut brännvinet på
morgonen om middagen när det sjunbit under på flaska
spädde hans systers dotter på, senare på dagen spädde

från gamla mar vatten på flaskor. En gång efter sådana
på spädningar, var där en som blivit bjuden på brännvin.
Han frågade hur mycket brännvin är här på detta vattnet?
Svarta vinbär lades på flaskor och fyllades brännvin på
fjofs slä en tid, och blev starkt ^{smakt} på det, det brännvinet nyttjades
också som medicin för mag-sjukdom.

Till julglögg togs en liter brännvin i ett kärb en kopparskanna,
eller annat metallkärb, och av en grövre stältsad timmerkades
en rest ad lägga över kärlet, och på resten lades en honungsb
katsa, brännvinet antändes, och honungen somältes och renn
ned i brännvinet, tillsattes med kryddor myrtkor, och socker,
och ^{var} ansändes ^{var} hemlagad julglögg.

Till läkemedel för invärtes ^{bruk} stälades brännvinet en stor salt
i gamla tider. För politik, som äldre tiders människor
ofta beklagade sig över, brukade man i segel malöstsbrännvin.
Till beredningen därav sepade knaggar ^{ad} malöst, som man
lade i ett brännvinsglas. Sedan slog man av demna omtyckta
dryck på detta, och antände det för att sveda av bladen på

knopparna sedan släkte man lägen, varefter man i ett drag
svälte bötmedlet, som var nog så starkt. De stack också
malört kvistar på flaskor och öste brännvin på. Borden brukade
varje morgon att ^(ta en) sig en "best" vitbel ansågs göra nytta för
hela dagen. Vid förkyllningen av svårare art använde man
sig av fläderis eller "hyll" som det gementligen kallades, då
togs vid sänggåendet en stor kopp full med fläderis och ett
par bra supar i och så höjdes fjocka dunboster över sig,
så man erhölet en grundlig utsveining. Detta ansågs kunna
medföra en förbättring i tillståndet. Och tänkte man sig
krasslig på ett och annat sätt slog man ett par supar i en kopp
varmt kaffe och en tuck smör, och det sördes om och somätes.
Och bocktag i kaffe med brännvinstillsatt var också ett
radikalmedel. Smittaklommor på brännvin var också
medicin för sjukdommar.

Samfört på brännvin var bra mot magsjukdommar,
var bra mot magknepp. Som de gamle sade "knepp i maen".
Hyddneptikor på brännvin var också bra mot magsjukdommar

För utvärtes bruk: Salt på brännvin var bra mot värk
att påstryka de värkande ställen, Boingalla på brännvin
var ett bra botemedel mot frostskador på kroppen.

Natur läkaren i Hallaryds socken i Summarbo härad
Lönneberga i Lönneby på 1900 talets början den mycket
omtalade Anders Flattsson som var besikt av folk som sökte
bot för sjukdommar däribland var ett recept för utvärtes
bruk, mot värk och sår.

det var 7 öre senapa 7 öre terpentin, 7 öre fenistvål ett halvt
krarter brännvin.

De gamle omtalade att i husbetotts bränningens dagar, då de
brände brännvin i varje bondgård, och där var i många fattiga hem
med många barn, att de vi behöv när barnen ville ha en bit
mat, att de öste brännvin på brödet och det åt de med begärighet,
en gammal man omtalade att han i sin barndom fått många
sådana matar, det lockade lätt med det grova brödet: "Sula han"